

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 2.
Helmikuu.

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG VASTAAVA.
HUUGO NYBERG
Toim. sihteer.
Johanneksentie 4,
puh. 8154.

26:s vuosik. 1921.

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Selväpiirteinen elämä.

Lähes 50-vuoden aikana olen tuntenut erään kuuromykkäinopettajattaren, joka on hyvin tunnettu Länsi-Suomen kuuromykkäinopettajien keskuudessa, koska hän vuosikymmenien kuluessa on opettanut Turun kuuromykkäin koulussa ja harvinaisen utterasti toiminut täysi-ikäisten kuuromykkäin piireissä. Ken hänet tuntee, hän myös häntä kunnioittaa. Kun hänen 80-vuotispäivänsä äsken oli, muistelevat häntä kiitollisin tuntein lukuisat sekä kuurot että kuulevat.

Pysähtykäämme hetkeksi ajattelemaan, mikä lienee syynä siihen yleiseen kunnioitukseen ja rakkauteen, joka on tullut opettajattar *Lovisa Sahlbergin* osaksi.

Käydessäni eräänä kesänä Itä-Suomessa useiden kuuromykkäin kodeissa, sanoi eräs herrasmies, jolla oli nuori kuuro poika, huomanneensa, että kuuromykkät, etenkin nuorukaiset, pitävät erityisessä arvossa kolme ominaisuutta. Jos he sanovat jonkun tuttavansa *voimakkaaksi, rikkaaksi ja viisaaksi*, niin tietää, että häntä pidetään suuressa arvossa.

Oppiessani koulutyttonä tuntemaan neiti *Sahlbergin*, oli hänen terveytensä jo huono. Hän toimi silloin opettajana Turun kuuromykkäin koulussa, ja heikkojen voimiensa takia koulutyö usein kävi hänelle rasittavaksi. Aistitkin ovat vaillinaiset: kuulo puuttuu kokonaan ja hänen vanhetessaan on näkö käynyt yhä huonommaksi. Raskain

askelin vanhus nykyään liikkuu hitaasti ja varoen, mutta rohkeutta häneltä ei puutu; siten hän ei salli huonon näkönsä estää häntä käymästä lähellä olevaan kuuromykkäin yhdistykseen eikä muuannekaan, minne sydän vaatii käymään.

Moni nuori lukija kait arvelee: „sellaista henkilöä ei ainakaan voida sanoa voimakkaaksi“. — Asia ei kuitenkaan ole arvoiteltava liian hätäisesti. Luoja ei ole suonut ihmisille ainoastaan ruumiillisia, vaan myös henkisiä voimia ja kykyjä. Jokainen urheilija tietää, että ruumiivoimat vahvistuvat ja kehittyvät niitä käyttämällä. Samoin on henkisten voimain laita. Kun neiti *Sahlberg* vuosikymmenien kuluessa kykeni suorittamaan raskasta koulutyötänsä, niin se todistaa, että hänessä tahdonvoima ja työtarmo ovat kehittyneet varsin voimakkaiksi. Nii-

Lovisa Sahlberg, 80 vuotias.

den avulla hän on oppinut voittamaan ne vaikeudet, mitkä huono terveys hänelle on saattanut.

Entäs rikkaus? Neiti *Sahlbergin* ollessa opettajana oli palkka sangen vähäinen, ja vieläkin pienempi on se eläke, joka sen jälkeen hänelle on maksettu. Tarkkaa säästäväisyyttä noudattaen on vanhus kuitenkin tullut toimeen. Joskin huolet toimeentulosta monasti ovat pyrkineet mieltä painamaan, on luottamus Jumalan huolenpitoon aina voitolle päässyt ja palauttanut rauhan hänen mieleensä.

Mukavaa elämää ja komeutta neiti Sahlberg ei milloinkaan ole mielessään halunnutkaan. Hänen pyrkimyksensä on ollut elää muiden hyödyksi, rakkaitten kuuromykkäinsä opastajana. Hän on elämässään toteuttanut Vapahtajan kehoitusta kokoomaan taivaallisia aarteita eikä maallisia, joita koi ja ruoste turmelevat.

Nykyajan ihmiset yleensä kilvan ponnistelevat kootakseen itselleen rahaa ja tavaraa. Itsekkyys ja voitonhimo tukehuttavat kaikki jalommat tunteet. Laajoissa piireissä rehelliisyyttä ei enää pidetä arvossa. Tämä ajanhenki ei ole mitään muutosta vaikuttanut neiti Sahlbergin katsantokannassa. Hän tietää mikä on pysyväistä ja mikä katoavaa hyvää. Sen mukaan hän on aarteitansa koonnut, ja siksi hän on rikas tämän sanan syvimässä merkityksessä.

Hänen viisautensa ei ole sekään senlaatuista, joka vetää puoleensa muiden huomion. Se on sitä salattua, nöyrää viisautta, joka ei pyri olemaan muita etevämpänä. Se on sitä laatua, josta Raamattu sanoo: Jumalanpelko on viisauden alku. Se ei pyri milloin sinne, milloin tänne kuten tuulen viemä lehti. Todella viisas ihminen on nähnyt ja omaksunut elämän päämäärän, johon hän tahtoo lakkaamatta pyrkiä, joskin muut hänen ympärillään elämässään tavoittavat aivan toisia päämääriä.

Yhä suuremmaksi on nykyään kristikunnassa tullut niiden joukko, jotka ovat unhoittaneet vanhurskaan Jumalan. He luulevat voivansa elää oman tahtonsa mukaan itsekkyydessä ja nautinnossa tahi toisia kadehtien, vihaten. Toisenlaisia ovat Loa Sahlbergin elämän selvät piirteet. Nuoruudesta voimattomuutensa päiviin asti on hän itsensä unhottanut voidakseen rakkaudessa muita palvella. Vielä viime jouluaattona näkivät Turun kuuromykkät hänet piirissään. Joulun pyhää sanomaa hän yhä halusi heille kirkastaa. Nykyajan uskottomuus ei ole saattanut horjumaan vanhuksen suhdetta taivaalliseen Isään, joka onkin hänen omassa elämässään osottanut, että jumalallinen voima voi heikossa ihmisessä suuria vaikuttaa. Isän armoon luottaen tahtoo vanha ystäväme vielä odottaa tulevia päiviä, sitäkin päivää, jolloin maiset taakat ja huolet ainiaaksi poistuvat, ja pimeys haihtuu iäisen valon tieltä.

Me, jotka tunnemme Loa Sahlbergin,

pidämme suuressa arvossa hänen antamaansa esimerkkiä. Sanainsa ja elämänsä kautta vanhurskas muita oikealle tielle opastaa. Olkoon Loa Sahlbergin selväpiirteinen elämä hänen rakastamilleen kuuromykkille tienviittana tänä aikana, jolloin heitä neuvotaan sellaisille uusille teille, jotka harhaan johtavat. Tärkeä on elämän päämäärää valitessa oikea valinta.

60-vuotias.

Hajanaisia muistelmia matkalta Ruotsiin.

Suorresta saapuva laiva laskee Tukholman satamaan. Matkustajat kokoavat tavaransa laivan kannelle ja odottavat hermostuneina pääsevänsä maihin. Itsepintaisesti pysyy kuitenkin laivan portti vielä kiinni. Matkustajain kärsivällisyys pannaan vielä hetken koetukselle kun kohtelias poliisimies kutsuu heidät kaikki jonossa erääseen laivan salonkiin, missä jokaisen passit ja paperit katsotaan, tutkitaan ja leimataan ennenkuin muukalaiset lasketaan Ruotsin maakamaralle. Kun passeista päättäen joukossa ei ole yhtään bolshevikkia, avataan portti. Matkustajat syöksyvät kilpaa laivasta portaita pitkin alhaalla odottavien tullivirkamiesten luo. Kapsäkit, eväspussit, kantomatit auki! Tullimiesten tottuneet silmät tutkivat matkatavarain laatua. Heidän kouransa tunkeutuvat kapsäkkien jokaiseen nurkkaan ja pussien pohjaan saakka. Kunnialla tästäkin päästiin. Luvattomia tavaroita ei löydetty. Tullimiesten merkillä varustetut tavarat kannetaan automobiiliin, joka lähtee viemään matkustajia Ruotsin kauniin pääkaupungin katuja pitkin eri suunnille.

Tukholma on suurkaupunki, Euroopan kauneimpia. Siinä on tapahtunut monta historiallisesti tärkeätä ja merkittävää tapausta. Se on myös vanha kaupunki. Se sai kaupunginoikeudet jo v. 1255. Silloin sen ympärille rakennettiin muurit ja linna suojelemaan sitä vihollisilta. Nykyään on Tukholmassa liki 400 tuhatta asukasta.

Kävellessä Tukholman kaduilla huomaa, että siellä on paljon kauniita, mahtavia rakennuksia, kirkkoja ja puistoja. Puistoihin on pystytetty kuuluisien kuninkaitten (Kustaa III, Kustaa II Aadolf, Kaarle XII y. m.), tiedemiesten (Linné), valtiomiesten (Axel Oxenstjerna) kuva-

Kuninkaan linna.

patsaita. Kuvapatsaat entisiltä Ruotsin mahtavuuden ajoilta, kehoittavat nykyajan ihmisiäkin elämään hyvin ja tekemään uhrautuvaa työtä isänmaan hyväksi. Mainitsen Tukholman kauniista rakennuksista esim. kuuluisan *kuninkaan linnan*. Aivan sen lähelle rantaan laskee Suomesta tulevat laivat. Siinä linnassa asuu Ruotsin kuningas perheineen, hovineen. Linna on vanha. Se rakennettiin jo v. 1697—1760, jolloin kuninkaan perhe muutti siihen. Se on joskus palanutkin. Mutta se on taas korjattu. Se on yleensä rakennustaiteen mah- tavimpia saavutuksia. Sen rakensi *Nicodemus Tessin* ja poikansa *C. G. Tessin*, jotka olivat Ruotsin kuninkaan arkkitehtejä. He ovat rakennuttaneet monta muuta suurta ja komeaa rakennusta ja kirkkoa Tukholmaan ja toisiin kaupunkeihin sekä ulkomaillekin. Kuninkaan linna on 123 metriä pitkä ja 116 m. leveä. Siinä on paljon huoneita, juhlasaleja, kirkko y. m. Ei kaukana kuninkaan

vilkasta on elämä sen kaduilla. Raitiovaunut kulkevat edestakaisin. Lukemattomat automobiilit suhahtelevat ja toittottelevat. Ihmisvirta kulkee loppumatta kiireellä milloin mihinkin suuntaan. Sanomalehdenmyyjät huu- tavat ja tarjoavat lehtiään ostettaviksi. Kauppojen näyte- ikkunat ovat täynnä kalliita tavaroita. Silmiä häikäisee suurkaupungin loisto ja korvissa soi sen rauhaton melu.

Mutta minä en tullutkaan tänne vain suurkaupungin meluavaa elämää näkemään, enkä sen kauniita rakennuk- sia ja muita nähtävyyksiä ihailemaan. Tulin pauhaavan Tukholman keskeltä etsimään „maan hiljaisia“. Tulin vähäsen tutustumaan sen kuuromykkiin ja heidän elä- määnsä. Siksi läksin ensinnä etsimään vanhaa *Manillan kuuromykkäinkoulua*. Paljon olin siitä vuosien kuluessa kuullut kerrottavan. Ja olin jo nähnyt sen punertavaksi maalatut rakennukset äsken laivalla tullessani, sillä se on rakennettu

Ritariholman kirkko.

Pohjoismainen museo.

linnasta on toinen historiallisesti muistorikas rakennus. Se on *Ritariholman kirkko*. Sitä alettiin rakentaa jo noin v. 1280. Se on monta kertaa uudistettu ja korjattu. Sen torni on 90 metriä korkea. Siinä kirkossa ei pidetä enää jumalanpalvelusta. Sinne ovat kaikki Ruotsin kunin- kaat perheineen haudatut Kustaa Adolfista alkain († 1632). Kuninkaallisten vainajain kallisarvoiset, kauniit ruumis- kirstut ovat nähtävinä. — Erittäin mainittava rakennus on myös *Pohjoismainen museo* (rakennettu valmiiksi v. 1907). Siellä on paljon vanhanaikaisia tavaroita, huone- kaluja, aseita y. m. Ruotsista, Tanskasta, Norjasta ja Suomestakin. Museon vieressä on hauska huvipuisto *Skansen*. Siellä on nähtävänä vanhoja ruotsalaisia maalais- taloja ja mökkejä täynnä vanhaa tavaraa. Siellä on myös korkea näkötorni, josta on laaja näköala yli Tukholman ympäristöineen.

Paljon on vieraalla Tukholmassa katselemista: rakennuk- sia, museoita, taidekokoelmia, siltoja, puistoja y. m. Ja

aivan laivareitin rannalle kauniin, vanhan puiston keskelle.

Nousen Norrmalm-torilla raitiovaunuun n:o 7. Tuk- holman komeinta katua, Strandvägeniä (Rantatietä) myöten se kuljettaa minut Eläintarhan puistoon, ohi Pohjoismai- sen museon. Vaunu pysähtyi „Bellmansrohon“. Paikka on saanut nimensä siitä, että tunnettu runoilija, *Carl Mikael Bellman* usein siinä puistossa oleskeli. Kuljen Eläintarhan leveää käytävää pitkin kauemmas puistoon. Tien kahden puolen kasvaa ikivanhoja, korkeita ja tavat- toman paksuja tammipuuta. Joku sotilas ratsastaa puiston käytävillä raikkaassa aamuilmassa. Ruoho kukoistaa ken- tillä vielä vihreänä, vaikka lokakuun ilma on värjännyt puitten lehdet punaisiksi ja keltaisiksi. Hiljaa putoaa lehtiä siellä täällä nurmikolle ja kivitetylle tielle. Kirk- kaan syysauringon valossa kimmeltää meren lahti puitten välistä. Suuret ja pienet laivat kulkevat lahdella edes- takaisin kuljettaen väkeä kaupunkiin ja sieltä pois.

Lappalaiskota Skanssenilla

Tiellä tapaan nuoren, ystävällisennäköisen miehen, joka taluttaa pikku tyttöä kädestä. Kuulen kuinka mies sanoo selvällä äänellä tytölle monta kertaa: „voimistelee“. Tyttö koettaa lausua samoin kuin mies: „voimistelee“. He kulkevat perässäni pitkän matkan. Ja aina kuuluu sama sana: „voimistelee, voimistelee“, ensin miehen sitten tytön ääntämänä. Arvasin, että lapsi oli kuuromykkä ja matkalla Manillaan. Kysyin mieheltä: „missä on Manillan k.m. koulu?“ Mies sanoi sen jo olevan aivan lähellä ja kertoi, että tuo tyttö on hänen pieni kuuromykkä lapsensa, joka käy Manillassa koulua ensimmäisellä luokalla. Joka aamu saattaa isä lapsensa kaupungista kouluun.

Mutta tuossa onkin jo Manilla, pienellä kukkulalla, rauhallisen, kauniin puiston keskellä. Lähestyn sykkivin sydämin ja suurta kunnioitusta tuntien tuota suurta, kolmikerroksista, vanhaa rakennusta. Muistui mieleeni, miten paljon hyvää tuosta talosta, noitten seinien sisältä on tullut kotimaani, Suomen, kuuromykkien hyväksi. Muistin miten paljon valistusta ja tietoja täältä asti on levinnyt Suomenmaan kuuroille. Muistin, että juuri täällä, Manillassa, *K. O. Malm* kävi koulua monta vuotta. Täällä hän sai oppia ja koulunsa lopetettuaan palasi hän Suomeen, perusti v. 1846 ensimmäisen k.m. koulun Porvooseen ja tuli Suomen k.m. opetuksen isäksi. Muistin, että täällä Manillassa toinenkin suomalainen kuuro, *J. Sundberg* on oppivuotensa asunut. Sitten hän, kasvatuksen saaneena, täysi-ikäisenä miehenä on ollut suureksi siunaukseksi ja avuksi Suomen monille kuuromykille. Muistin, että monet, nuoret suomalaiset naiset aikoinaan täällä Manillassa kävivät oppia hakemassa kun tahtoivat ruveta k.m. opettajiksi. Täällä ovat opiskelleet esim. *Emma Lundell*, *Anna Savolainen*, *Naëma Helsingius y. m.* Ja täällä ovat monet Suomen k.m. koulujen mies- ja naisopettajat käyneet opintomatkoihlaan tietojan ja taitoan lisäämässä. Tätä muistelin katsellessani ulkoapäin Manillan kiviseiniä. Ja kun avasin koulun oven, niin huokasin hiljaisen kiitokseni ja tervehdykseni Suomen kuuromykiltä tälle talolle, josta niin paljon hyvää olemme saaneet.

Olin joskus ajatellut, että niin suuressa koulussa, kuin Manilla, on varmastikin ylpeä johtaja. Erehdyin!

Johtajan huoneessa tapasin valkotukkaisen, hyvin ystävällisen ja vaatimattoman miehen, johtaja *J. Prawitzin*. Lämpimällä kädenpuristuksella, ystävällinen hymy silmissä hän tervehti minua ja lausui iloitsevana siitä, että pitkistä ajoista taas tulee vieras Suomesta Manillaan. Kukapa onnettomina sotavuosina ja kalleina aikoina olisi uskaltanut lähteä meren yli vieraaseen maahan! Johtaja P. otti minut vastaan sydämellisesti, vei minut erääseen koulun vierashuoneeseen ja pyysi minua asumaan siellä niinkauan kuin Manillassa viivyn. Sitten neuvoi hän minua miten parhaiten aikani käyttäisin, millä luokilla minun pitäisi käydä opetusta katsomassa. Tulin ensimmäiseen luokkaan. Nuori opettaja, hra *Lövgrén* opetti siellä.

vasta-alkavia. Ennen minua istui luokalla jo 3 kuuntelijaa, nimittäin Manillan k.m. opettajaseminaarin kaikki 3 oppilasta. Eräs pieni tyttö nousi puhumaan ja lausui selvällä, kirkkaalla äänellä: „Ann-Mari on sairas. Ann-Marilla on kipeä vatsa.“ Ja tästä kipeästä vatsasta puhuttiin sitten paljon lisää. — Kävin sitten „läpi koko koulun“ luokka luokalta. Huvittavaa oli nähdä oppilaita, suurempia ja pienempiä ja huomata heitä eri kehityskannalla, eri luokilla. Hyödyllistä oli kuunnella opetusta. Koulussa oli 114 oppilasta ja 13 luokkaa. Oli puheoppilaita, mutta oli myös viittaavia. Rakasta sormiaakkoskieltä näin opetettavan kolmella luokalla yläkerrossa. Hra *Morian-Petersén* opetti oikein rehellisillä viittomilla oppilailleen tiedon kalliita aarteita. Kaunista oli hra *M-P:n* viittomakieli. Oppilaitten kasvatteivat riemua kun he katsoivat opettajansa kertomuksia, joita hän eloisesti ja tottuneesti heille viittaili. Muutoin olivat oppilaat yleensä samanlaisia kuin Suomessakin. Samanäköisiä, samantapaisia, samalla tavalla puettuja. Samoja asioita heille opetetaan, kuin meilläkin. — Samat vaikeudet, sama työ, „uudestaan“, „uudestaan“ — — —! Joka luokalla olivat oppilaat uteliaita tietämään kuka vieras oli, mikä nimensä, mistä kotoisin, kuinka vanha j. n. e. Kyllä niinä päivinä Manillassa Suomesta puhuttiin!

Manillan k. m. koulu.

Kaikki koulun opettajat asuvat myös koululla. Naineilla opettajilla on omat huoneustonsa ja oma taloutensa. Naimattomat syövät kaikki samassa, yhteisessä valtion ruokasalissa ja asuvat kukin omassa huoneessaan. Hauskoja olivat yhteiset ateriat. Opettajat tahtoivat kuulla suomalaisia lauluja. Erään opettajattaren huoneeseen kokoonnuttiin viimeisenä iltana soittokoneen ympärille, kahvikuppien ääreen ja siinä täytyi suomalaisen vieraan laulaa monta suomalaista laulua. —

Viivyin Manillassa muutaman päivän. Paljon hyödylistä näin ja kuulin siellä. Ja monta uutta, hyvää tuttavaa sain. Heille olen kiitollinen vieraanvaraisuudesta ja ystävällisyydestä. Haihtumattomassa muistossani pysyy Manilla.

Tukholmassa asuu k.m. pappi, past. *Aksel Hultkvist*. Oli hyvin tärkeää tutustua häneen ja keskustella hänen kanssaan matkapapin tehtävistä. Past. H. on ollut 13 vuotta matkapappina, ensin etelä-Ruotsissa, nyt Tukholmassa ja sen ympäristössä. Mentyäni hänen luokseen pyydettiin minua heti asumaan pastorin hauskkaan, hyvään kotiin, jossa tutustuin pastorin rouvaan, kolmeen lapseen ja k.m. palvelijattareen. Me keskustelimme paljon pastorin kanssa k.m. sielunhoidosta. Oli hyödyllistä kuulla, mitä kokemuksia hänellä siitä on. Hän pitää Tukholmassa eri kirkkoissa jumalanpalveluksia k.m.:lle. Tukholman k.m. yhdistyksessä pitää hän esitelmää sekä toimeenpanee oppikursseja. Myöskin on hän järjestämässä esitelmää, joita eri henkilöt käyvät pitämässä k.m.:lle maaseudulla. Matkoilla on pastori tavallisesti lauantaina ja sunnuntaina, sillä ei ole helppoa saada Ruotsin k.m. kokouksiin arkipäivinä. Past. H:n kanssa kävin katsellessa Tukholmaa. Hän vei minut m.m. katsomaan Tukholman toista k.m. koulua „*Tysta skolan*“ („Mykkä koulu“), *Kuuromykkäin vanhainkotiä* ja *Kuuromykkäin-yhdistystä*.

„*Tysta skolan*“ on jo vanha koulu. Se perustettiin v. 1860. Siinä oli alussa sekä poikia että tyttöjä. Muutamat Suomen kuuromykkät ovat käyneet koulua siinä (esim. Fr. Schoultz, A. Norstedt, Valter Stadius, helsinkiläisiä). Myöhemmin se muutettiin Tukholmasta Lidingön esikau-

Tukholma lentokoneesta katsottuna. Keskellä kuninkaan linna. Taustassa Pohjoismainen museo, jonka ohi tie menee Manillaan.

Past. A. Hultkvist Visbyn tuomiokirkon portilla. Valokuvan otti rouva Hultkvist kesällä v. 1920

punkiin. Sinne on pitkä matka raitiotiellä ja höyrylaullalla. Nyt ei koulussa enää ole poikia, vaan on se muutettu „jatkokouluksi“ tytöille. Sieltä saavat koulunsa lopettaneet k.m. tytöt oppia lisää, varsinkin käsitöitä, keittämistä, leipomista ja muita taloustoimia. Se on siis vähän samanlainen kuin Suomessa Nikkarila. Koulun johtajattarena on neiti *Anna Ahlberg*. Hän otti hyvin ystävällisesti vastaan past. Hultkvistin ja minut, vei meidät katsomaan koulua, sen luokahuoneita, opettajattarien asuntoja, keittiötä, varastohuoneita, oppilastenhuoneita y. m. Koulurakennus on uusi, kolmikerroksinen, juhollisen mäntymetsän keskellä. Se on komea ulkoa ja sisältä. Siellä asuu 20 oppilasta kuin pienet prinsessat kauniissa huoneissaan ja työskentelevät työsaleissa ja keittiössä, jonka kuparipöydät, kaakeliuunit ja muu kallisarvoinen sisustus loistaa ja silmiä häikäsee. Näillä 20:llä oppilaalla on 4 opettajatarta, 1 hoitajatar ja 3 palvelijaa. Oppilaat lukevat 3 tuntia päivässä ja ovat loppuajan taloustoimissa. Hyvin näyttivät oppilaat viihtyvän tässä hämmästyttävän komeassa koulussaan. Lämmöllä kertoi johtajatar koulun menneisyydestä ja nykyisyydestä. On ikävää, ettei koulun *tulevaisuus* ole turvattu. Koulu maksaa niin paljon, että luultavasti se täytyy lopettaa, tahi muuttaa toisenlaiseksi laitokseksi, joka kuuromykkiä hyödyttäisi. Viime vuonna maksoi koulu liki 100,000 kruunua! Se on liian kallis 20:lle oppilaalle. Ei kannata sitä jatkaa sellaisena. Muutoin ei koululla ole yhtään maanviljelystä, ei karjaa, eikä puutarhaa. Oppilailla ei ole mitään ulkotoita.

Toisena päivänä vei past. Hultkvist minut Tukholman *kuuromykkäin vanhainkotiin*. Kauptungin keskustasta on sinne pitkä matka raitiotiellä. Se on lähellä Tukholman suurta Solnan hautausmaata vanhan Hagan puiston

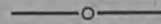
reunassa. Vanhainkoti on erään kivimuurin neljännessä kerroksessa. Siellä on 6 vanhusta, 3 miestä ja 3 naista. Heitä hoitaa hoitajatar ja palvelija. Koti oli yksinkertaisesti, mutta hauska sisustettu. Vanhukset olivat iloiset kun tulimme vieraiksi heidän luokseen. Jokainen heistä koetti vanhoilla, vapisevilla käsillään viittaillen kertoa omaa elämäkertansa. He näyttelivät vanhoja valokuvia sukulaisistaan, kouluajoiltaan, nuoruudenvuosiltaan j.n.e. Ei ollut helppoa ymmärtää heidän viittaamistaan, mutta ystävällinen johtajatar selitti ja tulkitsi lisää. Hän on ollut jo monta vuotta vanhainkodin johtajattarena ja tuntee hyvin vanhusten viittomakielen. Joku vuosi sitten oli kodissa enemmän vanhoja, mutta viime vuosina on moni heistä kuollut. Sotavuosien puute ja vaikea ruuansaaanti kulutti vanhusten heikot voimat loppuun, niin että he kuolivat. — Kodissa hoidetaan ainoastaan Tukholman kaupungin vanhoja kuuromykkiä. Sitä ylläpitää erityinen yhdistys. Sillä ei ole paljon varoja. Sentähden ei ole voitu saada kotia niin hyvään kuntoon kuin on tahdottu. Luulen, että yhdistys toivoo voivansa muuttaa kodin maalle. Siellä olisi rauhallisempaa. Siellä voisivat vanhukset vapaasti liikkua ulkona ja tehdä helppoa työtä puutarhassa. Siellä voisi rakentaa heille saunan eli kylpyhuoneen. Tätä vanhat ihmiset tarvitsevat. Mutta nyt ei vanhainkodissa ole kylpyhuonetta. Hyvinkään Ävikin vanhainkoti on onnellisessa asemassa, kun se on maaseudun rauhassa, sillä on omaa peltoa ja puisto, omia lehmiä sekä — oma sauna.

Tukholman k. m. yhdistyksellä on oma huoneustonsa keskellä kaupunkia. Kaupungissa asuu ehkä noin 400—500 kuuromykkää. Mutta kaikki eivät ole k.m. yhdistyksen jäseniä. Huoneustossa pidetään kokouksia joka keskiviikkona ja sunnuntaina. Kokousten ohjelmat ovat samanlaiset kuin Suomen k.m. yhdistysten kokouksissa: esitelmiä, keskusteluja, seurustelua, shakkipeliä, teenuontia, joskus oppikurssejakin. Ruotsissa on valtion puolesta järjestetty esitelmiä koulunkäynteille kuuromykkille. Maa on nim. jaettu 7 koulupiiriin. Jokaisessa piirissä on k.m. koulu, jolla on oma johtokunta. Valtio antaa rahaa 500 kruunua vuodessa jokaisen piirin johtokunnalle esitelmien toimeenpanemista varten vanhemmille k.m:lle. Johtokunta panee omista varoistaan rahaa valtioavun lisäksi. Näillä rahoilla maksetaan *esitelmänpitäjien* palkka ja matkakustannukset. Esitelmänpitäjät — silloin kun heitä saadaan — matkustavat k.m. yhdistyksiin, kaupunkiin ja suurempiin kyliin, kokoavat k.m. kokouksiin ja pitävät heille esitelmiä monista hyödyllisistä asioista (historiasta, maantieteestä, yhteiskunnan, käytännöllisen elämän ja työn alalta y. m.) Esitelmänpitäjinä ovat k.m. matkapapit, muutamat opettajat sekä eräät etevät kuuromykät itse. Esitelmät pidetään yleensä ainoastaan viittomakielellä, tahi tulkitaan ne aina viittomakielelle. Huomasin, että Ruotsissa suositaan viittomakieltä paljon enemmän kuin Suomessa. Sitä ihmettelin. — Oli hauska tavata Tukholman kuuromykkiä heidän yhdistyksessään. Siellä oli vanhoja ja nuoria. Monet heistä kyselivät uutisia Suomesta. Heillä oli tuttavuuksia Suomen kuuromykkien joukossa. Minä taas kyselin Tukholman k.m. elämästä. Sain kuulla, että monet heistä työskentelevät räätäleinä, eikä suutareina. Suomessa on

päinvastoin: paljon suutareja, vähän räätälejä. Toiset olivat puuseppiä, seppeä, kirjaltajia, kirjansitojia j. n. e. Tutustuin m.m. Tukholman k.m. yhdistyksen puheenjohtajaan *Gunnar Fondeliukseen*, jonka etevää kirjoitusta olin usein lukenut ruotsalaisissa k.m. lehdissä. Hän on vilkas, pirteä ja lahjakas mies, käynyt Manillan k.m. koulun. Ikävä vaan, että hänellä on kovin heikot silmät. Hän ei näe lukea puhetta huulilta, vaan täytyy hänelle viitata. Herttainen vanha k.m. parikunta, herra ja rouva *Forsell* kutsuivat minut luoksensa. Heidän kauniissa kodissaan sain m. m. katsella monta taulua, joita kuului ruotsalainen k.m. taiteilija *Berg* on maalannut. Herra ja rouva *Pommer* olivat myös hyvin kohteliaita ja selittivät minulle yhdistyksensä toimintaa. Sain myös nähdä past. Hultkvistin pitävän *saksankielen* oppikurssin muutamille nuorille kuuromykkille.

Paljon näin ja kuulin Tukholmassa. Olin saanut monta uutta, hyödyllistä ajatusta. Kovin kiitollinen olin past. Hultkvistille, joka vei minua moneen paikkaan näkemään ja oppimaan ja jonka herttaisessa kodissa niin paljon tietoja sain sekä pastorilta itseltään, että hänen rouvaltaan. Rouva Hultkvist on myös lämmin k.m. ystävä. Hän tuntee heidät tarkoin ja osaa puhua viittomallakin erittäin hyvin. Kiitollisin mielin läksin Tukholmasta jatkamaan matkaani etelään päin.

(Jatk.)

Kuuromykkäinlehden lukijoille.

Tämän vuoden alusta alkaen eroo allekirjoittanut Suomen K. m. liiton asiamiehentoimesta sekä Liiton suomen- ja ruotsinkielisen K. m. lehden toimituksesta. Näitä toimia olen hoitanut vuodesta 1905. En eroaa puuttuvan asianharrastuksen takia, vaan ajanpuutteen tähden, sillä minun on täytyntä taloudellisista syistä hakea toinen toimi itselleni.

Kuluneina 15 vuotena olen oppinut tuntemaan Suomen kuuromykkiä, heidän tarpeitaan, ystäviään ja opettajiaan. Monena kesänä olen matkustanut heitä tapaamaan eri seuduille maataamme ja näiltä matkoilta on minulla yksinomaan hauskoja muistoja. Monissa kodeissa olen käynyt ja kaikkialla saanut nauttia suurta vieraanvaraisuutta. K. m. lehtien ja joululehtien kautta olen myös päässyt kosketuksiin kuuromykkäin ja heidän kuulevain ystävänsä kanssa. Nyt ovat „vaikeat ajat“ tulleet. Ne ovat pakottaneet minua taloudellisista syistä etsimään toisen tehtävän itselleni, joten minä en enää voi antaa koko aikaani ja harrastustani työhön kuuromykkäin hyväksi. Tämä työ on luullakseni pienestä alusta paisunut yhä laajakantoisemmaksi. Sillä on nyt useita kehittymismahdollisuuksia.

Tähän työhön tarvitaan henkilö, joka huoletta voi omistaa koko aikansa ja huomionsa kuuromyökkäin hyväksi. Sen lisäksi tarvitaan varsinainen kanslianhoitaja toimittamaan kirjeenvaihtajan, rahastonhoitajan y. m. tehtäviä. Täten työ sujuu hyvin Suomen kuuromyökkäin eduksi.

Rakkain toimeni jäi minulle vielä. Toivon nimittäin kauan voivani työskennellä vanhojen, lähinnä Ävikin vanhainkodin hyväksi. Sen lisäksi toivon saavani olla mukana jakamassa iloa kun k. m. miesten „ukkokoti“ kerran valmistuu Turun lähelle. Työssä vanhojen hyväksi ovat K. m. lehdet, joululehdet sekä K. m. yleiset kokoukset tuntuvasti minua auttaneet.

Kaikesta ystävydestä, hyväntahtoisuudesta sekä suurien vikojeni anteeksiantavaisuudesta pyydän tässä lausua sydämellisimmän kiitokseni!

Lausun vielä toivomuksen, että seuraajallenikin tässä työssä osotettaisi samaa luottamusta ja ystävällisyyttä kuin minulle. Sulkeudun Suomen kaikkien kuuromyökkäin ja heidän ystävänsä suosioon sekä toivotan helle kaikkea hyvää tulevina aikoina.

Helsinki, tammikuulla.

J. Sundberg.

Lovisa Sahlbergin 80-vuotispäivä.

Täyttäessään 80 vuotta tammik. 21 p:nä sai Turun kuuromyökkäinkoulun entinen opettajatar neiti *Lovisa Sahlberg* pitkin päivää vastaanottaa onniteluita ja tervehdyksiä läheltä ja kaukaa. Syntymäpäivän onnentoivotuksia tulee hänelle lahjain, kukkien, kirjeiden, kirjokorttien ja sähkösanomien muodossa. Aamupäivällä kävi ensin Turun koulun opettajain valitsema lähetystö, johon kuuluivat opettajatar H. Arrhenius ja opettaja J. K. Palomaa, esittämässä Suomen kuuromyökkäinkoulujen opettajain ja lukuisain ystävien ja tuttujen onnentoivotukset. Tässä tilaisuudessa puhui neiti Arrhenius kauniisti Lovisa Sahlbergin esikuvaksi kelpaavasta työstä kuuromyökkäin keskuudessa, ojentaen hänelle kukkalaitteen yhteisesti kootun rahasumman syntymäpäivälahjaksi. Syvästi kiittollisena liikutuin mielin vastasi kunnianvanhus onnentoivotustervehdykseen. Tämän jälkeen tuli Turun kuuromyökkäinyhdistyksen lähetystönä rouvat A. Rantanen ja E. Manelius, joista edellinen esitti yhdistyksen jäsenten kunnioittavat syntymäpäivä onnitelut vanhalle opettajattarelle, antaen hänelle samassa kukkineen kuuromyökkäin koostaman lahjan. Muista lahjoista mainittakoon vielä Tampereen ja Kiikan kuuromyökkäin hra Elias Savisaaren kautta antamat synnyinpäivälahjat.

Klo 1/2 a 1 aikaan päivällä oli neiti Sahlberg kutsunut luokseen koko Turun koulun opettajiston juomaan kahvia. Tässä tilaisuudessa, jossa myös oli hänen sukulaisiaan, tarjoi hän kahvia, ollen henkisesti virkeällä mielellä. Hän kiitti mitä sydämellisillä sanoilla kaikkia ystäviään odottamattomista lahjoista ja onniteluista. Neiti Arrhenius luki sitten neiti Sahlbergin Turun koulun 50 vuotisjuhla-julkaisussa olevan kuvauksen siitä ajasta, jolloin neiti Sahlberg antautui Turun koulun opettajattareksi. Sitäpaitsi luki neiti Arrhenius kirjallisesti neiti

Sahlbergille aamulla jättämänsä puheen ja lausui sen jälkeen rovastinrouva H. Luoman juhliittavalle sepittämän kauniin runon. Tämä yhdessäolo muodostui yleväksi ja vakavaksi juhlatilaisuudeksi. Lämmin henki liikkui jokaisen mielessä. Ja tuntui niinkuin olisi tullut tuuladus muinaisilta ajoilta, viesti menneiltä rakkauden työvainioilta, kertoellen siitä kuuromyökkäin parhaaksi tehdyn työn keväisiä, joka ei enää milloinkaan palaja.

Iltapäivällä oli neiti Sahlberg kutsunut luokseen kaupungissa olevat ystävänsä.

Kuuromyökkäin tahtoo hän tarjota kahvit yhdistyksen huoneustossa joissa silloin myöskin juhla pidetään hänen kunniaksensa.

Kunniavanhukselle lähetti m. m. Suomen Kuuromyökkäin Liitto sähkösanoman.

Tietoja kotimaasta.

Lahjoja Ävikin vanhainkodille. Viime marraskuussa pidettiin „vanhojen kuuromyökkäin päivä“ muutamissa paikoissa. Silloin kerättiin Ävikin k. m. naisten vanhainkodille rahaa seuraavissa paikoissa:

Turun k. m. auttajayhdistys 400 mk.; Helsingin k. m. yhdistys 470 mk.; Jyväskylän k. m. yhdistys 425 mk.; Porvoon k. m. yhd. 215 k. m.; Turun k. m. yhd. 110 mk. 25 p.; Oulun k. m. koulu 116 mk. 10 p.; Vaasan k. m. yhd. 90 mk.; Tampereen k. m. yhd. 350 mk.; Viipurin k. m. yhd. 160 mk.; Kokkolan k. m. ykät 25 mk.; Porin k. m. ykät 30 mk.; „Heffata“ k. m. yhd. 21 mk.; Aili Laakso Hartolasta 7 mk.; Sandra Lahnalampi Asikkalasta 5 mk. Joululiksi Ävikin asukkaille lähettivät neidit Sigrd Kolstad Norjasta 10 kruunua ja Gudrun Johansen Norjasta 5 kruunua, valtiöneuvos Aug. Ramsay 265 mk. ja neiti D. Malmberg 50 mk.

Pastori Nybergin kautta ovat Ävikin vanhainkodille lähettäneet lahjoja Tampereelta Aug. Helminen 15 mk.; Mimmi ja livari Peltomäki 50 mk., Stiina Anttila 20 mk., sekä eräs nimeään ilmoittamaton Uudeltamaalta 40 mk.

Kaikista näistä lahjoista lausutaan lämmin kiitos!

Kehoitamme kuuromyökkäin muistamaan lahjoilla Ävikin vanhainkotiä vatedeskin. Siellä on nyt 7 hoidokasta. Mutta aika on kallis. Kaikki ruoka, puut, vaatteet y. m. maksavat kovin paljon. Tällaiset hyväntekeväisyyslaitokset kärsivät nykyaikana puutetta. Viime vuonna keräsi-vät kuuromyökkäin paljon rahaa k. m. miesten vanhainkodille, „ukkokodille“. Silloin unohtui Ävikin koti. Nyt pitää taas ruveta muistamaan sitä. Muutamissa paikoissa on tapana että kuuromyökkäin kokoontuessaan jumalanpalveluksiin matkapapin kutsuessa keräävät silloin rahaa „kolehdilla“ Ävikin vanhainkodille. Se on sopiva ja kaunis tapa, joka pitäisi ottaa yleisimmin käytäntöön.

Kuollut. Helmik. 2 p:nä v. 1920 kuoli Kärkölän pitäjässä k. m. palvelija *Olga Aitiina Veckman*. Hän oli syntynyt 2/10 1876, kävi Turun vanhan k. m. koulun ja palveli monet vuodet kotipitäjässään Kärkölässä. Sairaana oli hän muutamia kuukausia vaivastalossa, jossa kuoli. Hiljainen ja ahkera oli vainaja elässään.

Viime marraskuun 27 p. kuoli kodissaan Finbyn pitäjässä *Julia Olivia Lundén*. Hän kävi Turun Kuuromyökkäin koulua ja oli viimeisellä luokalla. Mutta ankara keuhkotauti tarttui häneen ja hänen täytyi viime talvena lopettaa koulunkäyntinsä ja matkustaa kotiin.

Siellä on nyt kuolema vapauttanut Julia Lundénin kärsimyksistään. Hän oli kuollessaan 21 vuoden ja 14 päivän vanha.

Haaraosastojen on ennen helmikuun loppua lähettävä 1) *Vuosikertomuksensa* ja 2) *vuosimaksu*, 2 mk., jokaiselta jäseneltään, joka ei ole Suomen K. m. liiton kannattava, varsinainen jäsen. Nämä on lähetettävä Liiton sihteeriille, past. *H. Nybergille*, os. *Johanneksentie 4 Helsinki*.

Myyjäiset piti Vaasan Kuuromyökkäin Yhdistys viime joulukuun 11 päivänä. Ne onnistuivat hyvin. Tuloja saatiin 1282 mk. 50 p.

Tavanmukainen joulujuhla oli Vaasan Kuuromyökkäin Yhdistyksellä tammik. 5 p. Se pidettiin entiseen tapaan vakavalla ohjelmalla. Juhlissa oli suuri joukko kuuromyökkäiä maaseudultakin.

Vuosikokouksensa piti Vaasan Kuuromyökkäin Yhdistys tammik. 16 p. Luettiin vuosikertomus ja tilit, jotka hyväksyttiin. Johtokunnalle myönnettiin tilivapaus. Tileistä näkyi, että yhdistyksellä on ollut vuoden alussa säästöä 1585 mk 28 p. ja tuloja 1795 mk 21 p. Menoja on ollut 794 mk. 95 p. Säästöä tälle vuodelle jää siis 2583 mk 54 p. „Lesken ropo“ rahastossa oli vuoden alussa säästöä 318 mk 4 p. Tuloja on ollut 16 mk 45 p. Menoja ei ole ollut. Säästöä tälle vuodelle on siis „Lesken ropo“ rahastossa 334 mk. 49 p.

Yhdistyksen puheenjohtajaksi ja sihteeriksi valittiin uudelleen pastori K. A. Nyman, varapuheenjohtajaksi tehtaalainen N. Söyting, rahastonhoitajaksi neiti Aina Forsberg sekä näitten lisäksi johtokuntaan korityöntekijä Anders Håkans ja tehtaalaiset Anna Loo ja Liisa Perälä. Tilintarkastajiksi valittiin pastorinrouva Edit Nyman ja puuseppä Fr. Liljeqvist sekä varatilintarkastajaksi kirjansitoja Helny Thesslöf.

Turun Kuuromyökkäin Urheiluseura „Valppaan“ vuosikokous pidettiin 1 p:nä tammikuuta. Seura „Valppaan“ puheenjohtajaksi valittiin vuodeksi 1921 J. Lehtimäki, varapuheenjohtajaksi I. Vuorinen ja johtokuntaan H. Vieno, K. Järvinen ja E. Savisaari.

Kiitos.

Siitä arvokkaasta lahjasta, jonka Porissa ja sen ympäristössä asuvat kuuromykkät antoivat meille tammik. 23 p. lausumme täten kaikille lahjantantajille sydämelliset kiitoksemme.

Edit ja K. A. Nyman.

Lämpimät ja sydämelliset kiitokseni kaikille kuuromykkille ja kuuromyökkäin ystäville, jotka muistivat minua 80 vuotis päivänäni!

Lovisa Sahlberg.

Arvoisat isännät ja mestarit!

Nuori kuuro puhekoulun käynyt mies haluaa renki- tai puusepänpaikan ensi maaliskuun 1 päivänä tahi myöhemmin. Jos kuka ottaa hänet työhönsä, niin lähettäkää hänelle vastausta palkkalaskuineen osoitteella:

Kuuro, Askaisten postitoimisto, Askainen.

Vihittyjä:

**SULO TYYNIAHO
KLAARA MOISIO**

Oulu 6/1 1921.

Kutsumus hiihtokilpailuihin.

Täten on meillä kunnia kutsua kaikkia Kuuromyökkäin Urheiluliittoon kuuluvia seuroja ottamaan osaa viestihiihtokilpailuun (3 edustajaa à 10 km.) 30 km. matkalla Turussa helmikuun 26 p:nä klo 2 i. p. Voittava seura saa ikiomakseen Sävele Angervon lahjoittaman kiertotaulun ja sen lisäksi jaamme arvoesineitä parhaille hiihtojoukkueille. Sen yhteydessä kutsumme kaikkia seurojen jäseniä ja yksityisiä hiihtäjiä mestaruushiihtokilpailuun 20 km. matkalla ja vielä kaikkia naisia hiihtokilpailuun 3 km. matkalla helmikuun 27 p:nä klo 9 a.p. ja näiden lisäksi painijoita painikilpailuun helmik. 27 p:nä klo 1 päivällä, jos riittävästi painijoita ilmoittautuisi. Osanottomaksu on: viestihiihtokilpailuun joukkueelta 15:—, mestaruushiihtokilpailuun 5:—, naisille 3:— ja painijoille 5:—. Ilmoitus osanotosta on tehtävä ennen helmikuun 15 p:vää osoitteella: *E. Savisaari, Myllymäki 12, Turku.* Terve tuloa hiihtokisoihin.

Urheilutervehdyksin

Turun Kuuromyökkäin Urheiluseura
»Valppaan» puolesta

J. Lehtimäki.
puheenj.

E. Savisaari.
siht.

Surulla ilmoitan, että Herra on kutsunut pois rakkaan ainoan tyttärenti, Kuopion kuurojenkoulun ent. oppilaan

Anna Sofia Tommiskan

Säkkijärveltä. Hän pääsi autuaaseen kotiin kovia tuskia kärsittyään tammik. 4 p:nä v. 1921, 18 v. 7 kk. vanhana. Suremaan jäi vanha äiti, sukulaiset, tuttavat, opettajat ja entiset koulutoverit.

Äiti.

Vainajan lempilaulu:

»Kun kilvoitus vihdoin täällä on kestetty viimeinen
Me yhdymme silloin seuraan pelastettuina
rakkaiden.

Siellä ystävät toisistansa ei erkane milloinkaan
Vaan luona elonvitran siellä aina yhdessä
retkeillään.»